

نشریه پژوهش های حفاظت آب و خاک جلد بیست و چهارم، شماره ششم، ۱۳۹۲ http://jwsc.gau.ac.ir DOI: 10.22069/jwsc.2017.12528.2723

بررسی اثر تغییرات بازشدگی روی نقطه جدایش، اندازه دنباله و توزیع سرعت در سرریز- دریچه استوانهای مستغرق

*محمد قرهگزلو ⁽، محسن مسعودیان ^۲، بشیر شاهین ^۳ و اسماعیل کردی^۴ ⁽کاندیدای اخذ درجه دکتری گروه سازههای آبی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ^۲دانشیار گروه سازههای آبی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ^۳استاد گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه چکوروا ترکیه، ^۴استادیار گروه عمران، دانشگاه میرداماد گرگان تاریخ دریافت: ۹۵/٤/۱۶ ؛ تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۱/۳۰

چکیدہ

سابقه و هدف: ترکیب سرریز و دریچه می تواند برخی از نواقص استفاده جداگانه آنها را برطرف کند بهطوریکه مواد معلق از رو و مواد قابل تهنشین شدن از زیرسازه عبور نماید. یکی از انواع سرریز– دریچه، نوع استوانهای آن است که دارای مزایایی چون ضریب دبی بالا و افت کمتر نسبت به موارد جایگزین میباشد. پژوهشهای انجام گرفته توسط پژوهشگران پیشین نشان میدهد در مدل ترکیبی سرریز – دریچه استوانهای، ضریب دبی در هریک از بخشهای سرریز و دریچه نسبت به کاربرد جداگانه آنها کاهش مییابد. از طرفی علاوه بر پارامترهای هیدرولیکی مؤثر بر ضریب دبی که توسط پژوهشگران پیشین مورد بررسی قرار گرفته است، پدیدهای هیدرودینامیکی مانند جدایش جریان، ریزش گردابه، محل همگرایی لایه برشی عبوری از دو طرف سازه و غیره که بهدنبال هیدرواستاتیک نبودن فشار روی بدنه سازه هنگام عبور جریان بهوجود میآیند، میتوانند نقش بهسزایی و تعیینکننده بر ضریب دبی و سایر خصوصیات جریان عبوری داشته باشند. بنابراین بهمنظور بررسی تغییرات نقطه جدایش در رو و زیر سازه، محل وقوع همگرایی لایه مرزی جداشده از دو طرف، پروفیل سرعت پیرامون سازه و همچنین اندازه دنباله با تغییرات میزان بازشدگی، آزمایش هایی با استفاده از تکنیک سرعتسنجی ذرات به روش تصویربرداری (PIV) انجام شد. **مواد و روش.ها**: آزمایش.ها در آزمایشگاه هیدرودینامیک دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه چکوروا ترکیه، با استفاده از تکنیک PIV روی استوانهای با قطر ۵ سانتیمتر و پنج بازشدگی متفاوت ۰/۱-٥/۰ قطر انجام شد. سیستم PIV این یژوهش شامل دستگاه لیزر دو یالسه، مدل ۱۲۰ mJ Nd: Yag، یک دوربین دیجیتال با رزولیشن ۱۰۲٤ پیکسل و با فرکانس ۳۰Hz و ذرات همچگال جهت تزریق به آب از جنس S-HGS با قطر ۱۰ میکرومتر بود و بهوسیله آن برای هر آزمایش ۱۰۰۰ عکس بهصورت لحظهای از میدان جریان ثبت و توسط برنامه پردازش تصاویر، سرعت و خصوصیات میدان جریان بهصورت متوسط زمانی محاسبه شد. برای همه آزمایش ها، عمق آب بالادست و سرعت ورودی ثابت و برابر با ۱۵ سانتی متر و ۰/۵۸ متر بر ثانیه در نظر گرفته شد.

^{*} مسئول مكاتبه: gharagezlu_mohamad@yahoo.com*

یافتهها: نتایج نشان داد برای تمام نسبتهای بازشدگی دریچه به قطر سازه، نقطه جدایش بخش دریچه نسبت به بخش سرریز با فاصله کمتری از راستای تاج رخ می دهد به طوری که در محدوده آزمایش ها بیشترین و کمترین اختلاف زاویه انحراف جدایش سرریز و دریچه از همدیگر به ترتیب ٤٠ و ۳ درجه می باشد. با افزایش بازشدگی از ۲۰۰ قطر به ٤٠، فاصله افقی نقطه وقوع همگرایی دو لایه مرزی جداشده نسبت به سازه کمتر می شود و افزایش بازشدگی های بازشدگی سبب نوسانات در راستای عمودی برای محل وقوع نقطه همگرایی (S) شده که در محدوده بازشدگی های بازشدگی های بازشدگی سبب نوسانات در راستای عمودی برای محل وقوع نقطه همگرایی (S) شده که در محدوده بازشدگی های بازشدگی های بازشدگی سبب نوسانات در راستای عمودی برای محل وقوع نقطه همگرایی (S) شده که در محدوده بازشدگی های تا فاصلهای به اندازه قطر سازه از پشت سرریز – دریچه، پروفیل سرعت در راستای محور X و Y به شدت تحت تأثیر عوامل هیدرو دینامیکی است. در روی سرریز – دریچه با افزایش زاویه از صفر تا ۹۰ درجه (با حرکت به سمت تاج) تا فاصلهای به اندازه قطر سازه از پشت سرریز – دریچه با افزایش زاویه از صفر تا ۹۰ درجه (با حرکت به محاری) محور X و Y به شدت تحت تأثیر عوامل هیدرو دینامیکی است. در روی سرریز – دریچه با افزایش زاویه از صفر تا ۹۰ درجه (با حرکت به محا تاج) معوامل هیدرو دینامیکی است. در روی سرریز – دریچه با افزایش زاویه از صفر تا ۹۰ درجه (با حرکت به محا تاج) مشاهده می گردد ولی بعد از تاج دچار نوسانات افزایش و کاهش شده و این نوسانات در بازشدگی برابر با نصف قطر نسبت می گردد تا مقدار بی بعد سرعت حداکثر به سرعت ورودی در نزدیکی نقطه جدایش، حدود ۱۷ درصد نسبت به نقطه صفر افزایش سبب می گردد تا مقدار بی بعد سرعت حداکثر به سرعت ورودی در نزدیکی نقطه جدایش، حدود ۱۷ درصد نسبت به عرا درصد نسبت به حمد نسبت به می برد تا می می می گرده تا به در ۱۷ درصد نسبت به نقطه مدر نوای سبب می گردد تا مقدار بی بعد سرعت حداکثر به سرعت ورودی در نزدیکی نقطه جدایش، حدود ۱۷ درصد نسبت به تاج کر می سبب به می گردد تا مقدار بی بعد سرعت حداکثر به میرعت ورودی در نزدیکی نقطه جدایش، حدود ۱۷ درصد نسبت به تام حمل می تاج کاهش یابد.

نتیجهگیری: نتایج نشان داد، تغییر بازشدگی سبب جابجایی نقطه جدایش جریان، کاهش طول افقی دنباله و نوسانات ارتفاعی نقطه همگرایی دولایه برشی جدا شده میشود. در پاییندست تا فاصلهای برابر با قطر سازه، پروفیل سرعت بهشدت تحتتأثیر حضور سرریز – دریچه قرار میگیرد و در طول مذکور جریان از نوع انتقالی میباشد که تعیین این طول در طراحیها برای حفاظت بستر بسیار مهم است.

واژههای کلیدی: سرریز – دریچه استوانهای، جدایش جریان، دنباله، توزیع سرعت، بازشدگی

انحراف جریان به کانال جانبی ایجاد نمود. یکی از انواع مدل ترکیبی سرریز - دریچه، نوع استوانهای میباشد که داری ضریب دبی بالا، پسزدگی کمتر جریان، صرفه اقتصادی، طراحی و اجرای آسان میباشد. از جمله پژوهشهای انجامگرفته در این رابطه میتوان به مطالعات قرهگزلو (۲۰۱۲) اشاره نمود. وی با بررسی آزمایشگاهی جریان عبوری از افزایش پارامترهای H/D (H: عمق آب در بالادست افزایش پارامترهای H/D (A: عمق آب در بالادست دریچه) ضریب دبی افزایش مییابد (۵). مسعودیان و همکاران (۲۰۱۳) با مطالعه ضریب بده سرریز-دریچه استوانهای و تعیین رابطه آن با ضریب دبی H/a دریچه و سرریز جداگانه، نتیجه گرفتند در یک H/a

مقدمه

در شبکههای آبیاری و زهکشی، از میان سازههای کنترل و انحراف جریان، سرریز و دریچه بهعلت داشتن روابط ساده و نسبتاً دقیق دارای کاربرد بیش تری میباشند. تهنشین شدن رسوبات در پشت سرریز و مواد شناور در ورودی دریچه، سبب تغییر شکل و کاهش حجم کانال، پسزدگی و سرریز شدن آب از اطراف کانال، به خطر افتادن پایداری سازه و کاهش دقت اندازهگیری میگردد. با ترکیب سرریز و دریچه بهعنوان یک سازه واحد و عبور همزمان جریان از رو و زیر آن علاوه بر کاهش معایب فوق الذکر، میتوان با تغییر بازشدگی سازه متناسب با تغییرات جریان در بالادست، کنترل دقیق تری روی جریان

برای تمام حالتهایی که a/D کمتر از ۰/۳ باشد رخ میدهد (۳). لی و همکاران (۱۹۹۹) به بررسی آزمایشگاهی نیروهای هیدرودینامیکی وارد بر یک استوانه که بهطور افقی در لایه مرزی غوطهور شده (شبیه لولههای عبوری از کف دریا) و همچنین توزیع فشار روی استوانه و گردابههای ایجاد شده ناشی از قرارگیری آن در مسیر جریان پرداختند و نشان دادند که نیروی بالابرنده و پسا شدیداً به فاصله استوانه از کف کانال (a/D) وابسته بوده و همچنین گردابهها در نسبت a/D برابر با ۰/۲ تا ۳/۰ بسته به ضخامت لایه مرزی رخ میدهند (۸). رنگ و همکاران (۲۰۰۵) به بررسی آزمایشگاهی مشخصات گردابههای تولیدشده ناشی از قرارگیری یک سیلندر استوانهای بهصورت افقی با قطر ٤/٥ سانتیمتر و عمق آب ٣٥ سانتیمتر برای نسبت a/D متغیر بین • تا ۷ در کانال پرداختند و نتیجه گرفتند که ساختار گردابههای تولید شده و ورود آنها به ناحیه دنباله' در پشت سیلندر در نسبت a/D بین ۵ تا ۲ متفاوت از سایر نسبت a/D مورد آزمایش در این پژوهش میباشد، برای a/D برابر با • و ۷ یعنی زمانی که کف سیلندر دقیقاً به کف کانال و سطح آب چسبیده هیچگونه گردابه ریزشی در منطقه دنباله وجود ندارد (١٤). آلپر اونر و همکاران (۲۰۰۸) با مطالعه اثر متقابل جریان و یک سیلندر استوانهای افقی (شبیه لولههای عبوری از کف دریا) نتیجه گرفتند که فاصله نسبی a/D از مهمترین پارامترهای مؤثر بر ساختار جریان اطراف سیلندر استوانهای میباشد و نتایج نشان داد ساختار جریان اطراف استوانه برای فاصلههای نسبی a/D بزرگتر از ۳ خیلی آهسته تغییر مینماید و برای فاصله نسبی a/D بزرگتر از ۱ اثر دیواره کانال بر ساختار جریان اطراف سیلندر بسیار ناچیز میگردد (۲). سامیآکوز و همکاران (۲۰۱۰) ساختار جریانهای گردابی و ناحیه

ثابت، با افزایش قطر سازه، ضریب دبی سرریز و سرریز – دریچه کاهشی و ضریب دبی دریچه افزایشی می باشد (۹). مطالعات قره گزلو و همکاران (۲۰۱۳) نشان داد در مدل ترکیبی سرریز – دریچه استوانهای، جریان عبوری از سرریز روی جریان عبوری از دریچه اثر گذاشته و باعث کاهش ۲۵-۱ درصدی ضریب دبی دریچه نسبت به حالت استفاده جداگانه آن میگردد (٦). قرهگزلو و همکاران (۲۰۱۳) به بررسی و مقایسه جریان عبوری از مدل ترکیبی سرریز-دریچه استوانهای و نیماستوانهای در کانالهای کوچک پرداخته و نتیجه گرفتند که ضریب دبی سرریز-دریچه استوانهای حدود ۱۲ درصد بیشتر از ضریب دبی سرریز - دریچه نیم استوانهای با انحنا بهسمت پاييندست مي باشد (٧). مسعوديان و همكاران (۲۰۱٤) نشان دادند سرریز- دریچه استوانهای دارای دو حد استغراق بوده و با شروع استغراق سرريز، ضریب دبی سرریز - دریچه بهشدت کاهش مییابد (۱۰). از طرفی هنگامی که یک استوانه در میدان جریان قرار می گیرد جدایش جریان از بدنه آن رخ داده و بهدنبال آن گردابهها و ناحیه دنباله بوجود می آید و سبب تغییر ساختار جریان در پاییندست سازه و قسمتی از بدنه شده که خصوصیات پدیدههای هیدرودینامیکی اشاره شده نیز میتواند با تغییر پارامترهای هندسی و هیدرولیکی تغییر نموده و در مدل ترکیبی استوانهای روی ضریب دبی تأثیرگذار باشد. از بررسیهای هیدرودینامیکی انجام شده روی سیلندری که بهصورت افقی در میدان جریان قرار گرفته می توان به مطالعات برمن و زادرکویچ (۱۹۸۷) اشاره نمود که آنها خصوصیات جریان ناشی از قرارگیری از یک استوانه افقی در فاصلههای مختلف در راستای قائم از کف کانال (شبیه لولههای عبوری از کف دریا) را مورد بررسی قرار دادند و نتیجه گرفتند که گردابه ناشی از قرارگیری استوانه در جهت جریان

هيدروديناميكي فوقالذكر در ارتباط دانست. همچنين شناحت خصوصيان ميدان جريان پيرامون سرريز-دریچه می تواند علاوه بر ارائه راهکار جهت اصلاح سازه بهمنظور كاهش اثرات هيدروديناميكي، كمك شایانی جهت در نظر گرفتن طول مناسب حفاظت بستر بعد از سازه نماید و در طراحی آبگیر استوانهای روزنهدار که با بهرهگیری از ایده سرریز- دریچه استوانهای توسط فندرسکی وهمکاران (۲۰۱٤) توسعه داده شده و همچنین ثبت اختراع (با شماره ثبت ۸۰۲۷۱) گردیده است، استفاده گردد (٤). بنابراین در این پژوهش با توجه به متفاوت بودن جریان عبوری از سرریز – دریچه با حالت استوانه قرار گرفته در آب عميق، تغييرات هيدروديناميكي ميدان جريان اطراف آن با تغییرات بازشدگی که از شاخصههای اصلی در عملکرد سرریز- دریچه در راستای تنظیم سطح آب می باشد با استفاده از تکنیک سرعت سنجی ذرات (PIV) اندازه گیری شده است و بر اساس نتایج آن پارامترهایی مانند محل نقطه جدایش، محل همگرایی، اندازه طولي و ارتفاعي دنباله، توزيع سرعت در راستای طولی و قائم در مقاطع مختلف پاییندست سازه و همچنین روی بدنه سرریز مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است.

مواد و روش ها

آزمایش ها در آزمایشگاه هیدرودینامیک دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه چکوروا ترکیه در کانالی مستطیلی و بزرگمقیاس (عریض) با طول ۸ متر، عرض ۱ متر و ارتفاع ۲۰/۰ متر، روی سیلندری به قطر ۵ سانتیمتر در پنج نسبت بازشدگی به قطر متفاوت ۲۰/۰، ۱/۰، ۲/۰، ۱/۰ برای عمق آب بالادست و سرعت ورودی با مقدار ثابت ۱۵ جداشدگی جریان از دیواره کانال در بالادست محل قرارگیری یک استوانه افقی (در این حالت عمق جريان عبوري روى استوانه مثل شرايط لولههاي قرارگرفته در بستر دریا نامحدود بوده است) را برای محدوده رینولدز ۱۰۰۰ تا ۷۰۰۰ که در آن طول مشخصه عدد رينولدز بر اساس قطر استوانه مي باشد را مورد مطالعه قراردادند و نشان دادند که جریانهای گردابهای و چرخشی و همچنین طول ناحیه جدایش جریان در بالادست سازه وابستگی شدیدی به عدد رينولدز داشته بهطورىكه با افزايش عدد رينولدز طول ناحیه جدایش، کاهش مییابد (۱۵). اوزگورن و همکاران (۲۰۱۳) با بررسی خصوصیات جریان اطراف یک کره که در لایه مرزی قرارگرفته نشان دادند که فاصله نسبی a/D تأثیر مهمی روی ساختار جریان در مرز دنباله ایجاد شده و تغییرات محل جدایش و اتصال جریان در کف کانال دارد (۱۳).

بررسی پژوهشهای پیشین نشان میدهد با عبور جریان از اطراف استوانه قرار گرفته در آب عمیق (ارتفاع آب رو و زیر استوانه زیاد)، جریان از دو طرف بدنه جدا گشته و سبب ایجاد دو لایه برشی جداگانه گردیده و این دو لایه در مقطعی در پاييندست همگرا مي گردد و بهطوركلي سبب تشكيل دنباله، ریزش گردابه در داخل آن و جریان چرخشی میشود که روی مشخصات هیدرولیکی و هیدرودینامیکی جریان عبوری اثرگذار میباشد و تغییرات نسبت بی بعد فاصله سازه از كف كانال به قطر سازه نقش بهسزایی در تغییرات پارامترهای مذکور دارد. از طرفی در کارهای انجام شده روی مدل ترکیبی سرریز-دریچه استوانهای (در سرریز - دریچه جریان عبوری دارای شرایط آب کمعمق است)، کاهش در ضریب دبی نسبت به استفاده جداگانه هر کدام از سازهها مشاهده گردیده که علت آن را می توان با پدیده های مستغرق و جریان ریزشی از سرریز (متفاوت با آب عمیق) انجام شده است. شکل ۱ بهصورت شماتیک جریان عبوری از مدل سرریز – دریچه مورد پژوهش را نشان می دهد. سانتیمتر و ۰/۵۸ متر بر ثانیه انجام شد. آزمایش های در حالت ارتفاع آب به عرض کانال بزرگتر از ۵ که کانال عریض و جریان دوبعدی میباشد (۱۱ و ۱۲)، طراحی گردید. لازم به ذکر است آزمایش ها در حالت

شکل ۱- شکل شماتیک مدل ترکیبی سرریز - دریچه استوانهای. Figure 1. Schematic sketch of the studied combined weir-gate flow patterns.

جریان با تابش لیزر در دو پالس متوالی با گام زمانی ۱۷۵۰ میکروثانیه، دو تصویر از میدان جریان توسط دوربین در کامپیوتر ثبت شده و سپس هر دو عکس به پیکسلهای بسیار کوچک تقسیم شده و هر پیکسل از عکس اول روی پیکسل متناظر در عکس دوم قرار داده شده و مقدار جابهجایی ذرات هر پیکسل در گام زمانی بین ثبت عکس اول و دوم بهوسیله فرمولهایی که در برنامه مربوط به VIP، وجود دارد محاسبه شده و سپس با داشتن فاصله و زمان متناظر جابهجایی، بردارهای سرعت مربوط به هر پیکسل از میدان جریان بهدست میآید. شکل ۲ سیستم اندازه گیری پارامترهای میدان جریان با تکنیک PIV، را نشان میدهد. به منظور مشخص نمودن خصوصیات میدان جریان اطراف سرریز - دریچه استوانه ای، سرعت متوسط زمانی در محدوده مورد نظر با استفاده از تکنیک سرعت سنجی ذرات با تصاویر (PIV) اندازه گیری شد. زیرا مشخص کردن خصوصیات جریان با جزییات و به صورت کمی در جاهایی که جریان دارای ساختار غیردائمی است با استفاده از برداشت سرعت در یک زمان و روش های اندازه گیری سرعت نقطه ای امکان پذیر نبوده و روش VIV به علت داشتن خصوصیات منحصر به فرد، قادر به مشخص کردن جزییات ساختار جریان در یک محدوده معین با ساختار جریان غیردائم می باشد (۱). در تکنیک VIV با تزریق ذرات هم چگال به سیال در بالادست و گردش آن در سیستم بسته جریان، در محدوده میدان نشریه پژوهشهای حفاظت آب و خاک جلد (۲٤)، شماره (٦) ۱۳۹٦

شکل ۲ – شکل شماتیک سیستم اندازه گیری پارامترهای میدان جریان با تکنیک PIV. Figure 2. Schematic sketch of the flow field measurement system using technique of Particle image velocimetry (PIV).

آنالیز ابعادی: با فرض این که جریان عبوری از سرریز- دریچه استوانه ای تابعی از، عمق آب بالادست (H)، عمق آب روی سازه ((H_w))، میزان بازشدگی دریچه (α)، ضریب دبی (C_d)، قطر سازه (D)، سرعت جریان در بالادست (V)، لزجت دینامیکی (μ)، کشش سطحی (σ)، شتاب ثقل (g)، زاویه جدایش جریان از بخش سرریز (θ)، زاویه جدایش جریان از بخش دریچه (β)، طول افقی دنباله (X_1)، نوسانات ارتفاعی نقطه همگرایی نسبت به مرکز استوانه (Z) می باشد، داریم:

$$F_0 = (H, H_W, a, D, C_d, V, \mu, g, \theta, \beta, \sigma, X_1, Z)$$
(1)

براساس آنالیز ابعادی با استفاده از تئوری پی باکینگهام پارامترهای بدون بعد بهصورت زیر بهدست میآیند: در سیستم PIV آزمایشهای این پژوهش، از دسنگاه لیزر دو پالسه، مدل ۱۸۵: Yag ۲۰۰۳، یک دوربین دیجیتال با رزولیشن ۱۹۲۴* ۱۹۲۰ پیکسل و با فرکانس ۳۰Hz و ذرات همچگال جهت تزریق به آب از جنس S-HGS با قطر ۱۰ میکرومتر استفاده گردید. در طول آزمایش برای هر حالت ۱۰۰۰ عکس بهصورت لحظهای از محدوده میدان جریان گرفته شده و سرعت و خصوصیات جریان بهصورت متوسط زمانی حاصل از عکسها محاسبه شده است استفاده از فیلترینگ حذف شد (کمتر از ۲ درصد) و با استفاده از روش حداقل مربعات خطی بهوسیله بردارهای احاطه شده جایگزین شد. لازم به ذکر است پردازش تصاویر با استفاده از برنامه نوشته شده توسط سرکت سازنده PIV صورت یذیر فته است.

 $C_d = F_1(H \mid a, H \mid D, \theta, \beta, H \mid X_1, H \mid H_w, H \mid Z, \operatorname{Re}, We, Fr)$

(٢)

کاهش مییابد. بررسی نمودار مذکور از جنبه اثر تغييرات نسبت بيبعد هد روى سازه به عمق بالادست (Hw/H) بر تغییرات زاویه جدایش در دوطرف بدنه سازه، نشان مىدهد كه زاويه جدايش با افزايش Hw/H، در بخش دریچه ابتدا کاهش سپس افزایش و در نهایت کاهش یافته و در بخش سرریز ابتدا افزایش و سپس کاهش مییابد. علت آن را میتوان به تغییرات فشار (تغییرات فشار یکی از علل جدایش است) بهخصوص مقدار فشار منفی روی سرریز مرتبط دانست. كاهش Hw/H بيانگر افزايش بازشدگی در عمق ثابت H و در نتیجه کاهش هد روی دریچه و سرریز و بهطورکلی کاهش فشار روی سازه میباشد و لازم است جهت مشخص نمودن علت دقیق آن، در پژوهشهای آتی بهطور همزمان تغییرات سرعت در راستای طولی، ارتفاعی و همچنین فشار روی بدنه با تغییرات عمق آب روی سازه بررسی گردد.

شکل ٤ نمایش خطوط جریان برای a/D مساوی ٥/٠ بهطور نمونه میباشد. علامت S در شکل مورد اشاره، نشاندهنده نقطهای است که در آن دو لایه برشی عبوری از زیر و روی سازه به هم میرسند و مقدار سرعت صفر و فشار حداکثر است. از این پس از علامت S بهعنوان نقطه همگرایی نام برده خواهد شد.

پس از اندازهگیری پارامترهای میدان جریان با استفاده از تکنیک PIV، دادهها پالایش شده و نتایج براساس پارامترهای بی بعد حاصل از آنالیز ابعادی ترسيم و تحليل گرديده است که در ادامه به آن پرداخته می شود. شکل ۳ زاویه محل وقوع نقطه جدایش در روی سرریز و زیر دریچه را برای مدل ترکیبی سرریز - دریچه استوانهای نشان میدهد براساس نتایج، برای تمام نسبتهای بازشدگی دریچه به قطر سازه، محل وقوع جدایش جریان از بدنه سازه در قسمت دریچه و سرریز متفاوت بوده و در حالت دریچه جدایش زودتر رخ میدهد بهطوریکه بیشترین و کمترین تفاوت زاویه جدایش سرریز و دریچه بهترتیب در نسبت بازشدگی به قطر (a/D) ۲/٤ و ٥/٠ با مقدار اختلاف ٤٠ و ٣ درجه مشاهده میشود. همچنین مشاهده می گردد که با افزایش a/D از ۱/۰ به ۲/۰ زاویه انحراف نقطه جدایش دریچه از راستای تاج حدود ۱۸ درجه افزایش یافته ولی با افزایش a/D از ۳/۰ به ۰/٤، روند برعکس شده و زاویه انحراف حدود ٦ درجه کاهش یافته و نقطه جدایش به مرکز سازه (راستای تاج) نزدیکتر گردیده است و در نهایت با افزایش a/D از ۲/۰۰به ۰/۰، زاویه انحراف حدود ۳۱ درجه افزایش یافته است. برای قسمت سرریز با افزایش a/D از ۰/۱ به ٤/۲ و ۶/۲ به ۰/٥ زاویه انحراف نقطه جدایش نسبت به تاج، بهترتیب در حدود ۱۳ درجه افزایش و ۲/۵ درجه

نتايج و بحث

شکل ۳– تغییرات محل جدایش جریان از سرریز و دریچه در مدل ترکیبی با تغییرات a/D در شدت جریان ثابت.

Figure 3. Variation of separation point of flow from the gate and weir parts with a/D for cylindrical weir-gate in constant discharge.

شکل ٤- خطوط جریان و نقطه همگرایی برای سرریز – دریچه استوانهای. Figure 4. Stream lines and convergence point for cylindrical weir-gate.

است در نهایت با افزایش a/D از ۲/۰ به X₁/D۰/۵ از افزایش مییابد. به عبارتی دیگر افزایش بازشدگی از ۱/۰ به ۲/۰ قطر سبب کاهش حدود ۲۶ درصدی اندازه طولی دنباله و گرداب می گردد. بر اساس شکل ۵، برای محدودههای بازشدگی مورد آزمایش این پژوهش، نقطه S، در فاصله افقی نسبی (X₁/D که در آن X₁ فاصله افقی نقطه S از پشت سازه میباشد) ۰/٦٥ تا ۱/۱۵ رخ میدهد و با افزایش a/D از ۰/۱ تا ۱/۶، مقدار X₁/D کاهش یافته

a/D شکل ٥- تغییرات فاصله نسبی افقی نقطه S از پشت سازه با تغییرات. Figure 5. Variation of horizontal distance of S point from Structure with a/D.

در نظر گرفت و قضاوت نمود. این نوسانات به تغییرات جدایش و قدرت گردابه، خصوصیات دنباله، و تغییرات فشار و سرعت در میدان پاییندست سازه بر میگردد. همچنین نتایج اشاره به این دارد که در محدوده تغییرات بازشدگیهای این پژوهش محل وقوع نقطه که بین ۲/۱ تا ۲۰/۱ قطر نسبت به محور افقی عبوری از مرکز استوانه انحراف قائم داشته و در تمام حالتها زیر محور مذکور قرار میگیرد. شکل ۷ که مقایسه خطوط جریان پیرامون سرریز - دریچه استوانهای را برای پنج بازشدگی نسبی مختلف نشان میدهد تأییدکننده نتایج فوق است. براساس شکل ٦ تغییرات میزان انحراف عمودی نقطه S از خط افقی عبوری از مرکز استوانه نسبت به قطر را (Z/D) در برابر تغییرات نسبی بازشدگی نمایش میدهد. بر اساس آن میتوان گفت با افزایش d/b از ١/٠ به ٢/٠ مقدار بی بعد Z/D (علامت منفی بیانگر قرارگیری نقطه S زیر خط افقی عبوری از مرکز استوانه)، حدود ۲ ٠/٠ افزایش یافته و سپس با افزایش d/b از ۲/۰ به ٢/٠ روند برعکس شده و Z/D، ٤٠/٠ کاهش یافته و در نهایت افزایش d/b از ٣/٠ به ٥/٠ سبب افزایش Z/D می شود. به عبارتی افزایش بازشدگی باعث نوسانات در راستای عمودی محل

شکل ٦- تغییرات Z/D در برابر a/D. Figure 6. Variation of Z/D with a/D.

شکل ۷- خطوط جریان برای سرریز- دریچه استوانهای در پنج بازشدگی نسبی مختلف. Figure 7. Stream lines for cylindrical weir-gate for five studied relative gate opening heights.

تا ۹۰ درجه، Umax/U₀ افزایش یافته و از محدوده ۱/۵۷–۱/۵ برای کل بازشدگیها به ۱/۸ تا ۱/۹ میرسد و سپس بعد از زاویه ۹۰ درجه که نقطه تاج میباشد روند سینوسی کاهش– افزایش، کاهش– افزایش به خود میگیرد که این روند را میتوان به

شکل ۸ تغییرات نسبت بی بعد سرعت حداکثر در هر زاویه از بخش سرریز (U_{max}) به سرعت ورودی در بالادست (U₀ روی نیمه بالایی سازه از زاویه صفر تا درجه ۱۸۰ (D/2- تا D/2)) را نمایش می دهد. همانطور که مشاهده می گردد با افزایش زاویه از صفر

اثرات جدایش که در بالا بدان اشاره شد و همچنین ریزش گردابه و افزایش و کاهش ضخامت لایه مرزی مرتبط دانست، بهطور مثال آنچه مشخص است اثرات جدایش و افزایش ضخامت لایه مرزی و همچنین ریزش گردابه سبب شده است نسبت سرعت بی بعد

از ۱/۸۵ به حدود ۱/۵۸ مقدار خود برای بازشدگی نصف قطر (۵/۰ = a/D) تقلیل یابد و این پدیده میتواند روی میزان آبگذری و سهم دبی عبوری از سرریز تأثیر بهسزایی داشته باشد.

شکل ۸– تغییرات نسبت بیبعد سرعت حداکثر در هر زاویه از بخش سرریز (U_{max}) به سرعت ورودی (U₀) در روی نیمه بالایی سازه با تغییرات a/D.

Figure 8. Variation of U_{max}/U_0 with θ on weir part in cylindrical weir-gate.

سرریز – دریچه و همچنین وقوع جدایش جریان از بدنه سازه و از طرفی فاصله کم سازه تا کف کانال، برای راستای قائم درمحدوده بین سازه تا نقطه S سه ناحیه و بعد از نقطه S دو ناحیه متفاوت برای توزیع سرعتهای ترسیم شده در هر ٦ نمودار شکل ۹ قابل شناسایی میباشد. در فاصله بین پشت سازه تا نقطه S شناسایی میباشد. در فاصله بین پشت سازه تا نقطه c به جت عبوری از دریچه، ناحیه دوم مربوط به قسمت دنباله و ناحیه سوم به جریان ریزشی از سرریز اختصاص دارد. در فاصله 1/0 = 1/2 تا دنباله و ناحیه سوم به حریان ریزشی از سرریز شکل ۹، نمایش تغییرات متوسط زمانی سرعت بی بعد شده در جهت X (u/U₀) و Y (v/U₀) با تغییرات a/D در فواصل مختلف پایین دست سرریز-دریچه استوانهای می باشد. بررسی نمودارها نشان می دهد که قرارگیری سازه سرریز - دریچه در کانال در حدود تا فاصلهای برابر با قطر سازه، توزیع سرعت در هر دو راستای افقی و قائم را به شدت تحت تأثیر قرار داده و از فرم کلاسیک آن خارج می نماید که فاصله مذکور اهمیت محل تشکیل نقطه S را که در بالا بدان اشاره شد بیش تر نمایان می سازد. با توجه به عبور جریان از زیر و روی سازه در مدل ترکیبی ناچیز با علامت منفی و مقدار v/U_0 در نیمه پاینی آن (نزدیک به بخش دریچه) دارای علامت منفی و در نیمه بالایی (نزدیک به بخش سرریز) دارای علامت مثبت است که در نظر گرفتن همزمان علامت v/U_0 و v/U_0 در نقطه مذکور بیانگر وجود جریان چرخشی میباشد. در I = 0 / X، v/U_0 برای I = a/Dدارای علامت منفی و برای سایر نسبتهای بی بعد بازشدگی دارای علامت مثبت است که نشان میدهد در بازشدگیهای کمتر طول ناحیه گردابه بیش تر است و این مهم در بخشهای قبل اثبات شد.

در بخش جریان عبوری از سرریز v/U₀ و u/U در هردو فاصله قبل و بعد از نقطه S، بهترتیب دارای علامت منفى و مثبت بوده كه تأييدكننده جريان ریزشی است و با افزایش فاصله از سازه مقدار u/U₀ $a/D = \cdot/1$ افزایش می یابد. با افزایش بازشدگی از به u/U_0 مقدار u/U_0 مقاطع به $a/D = {ullet}/{\mbox{$^{\prime}$}}$ پاییندست سازه افزایش یافته و با تغییر بازشدگی از به ۵ $/D = \cdot/٥$ مقدار u/U_0 تغییر $a/D = \cdot/1$ ناچیزی داشته و می توان ثابت در نظر گرفت. همچنین با افزایش فاصله از پشت سازه در محدوده افزایش V/U_0 مقدار V/U_0 ان $X/D = \cdot \cdot \cdot$ می یابد. علاوه بر آن افزایش بازشدگی سبب افزایش مقدار v/U_0 در تمام مقاطع پشت سازه (قبل و بعد نقطه همگرایی) می گردد. از نکات قابل توجه و مهم مشاهده گرادیان شدید سرعت در نمودارهای v/U₀ و در محدوده قبل از نقطه S است که دلایل آن u/U_0 نوسانات ناحیه جدایش، ضخامت لایه مرزی و نوسانات لايه برشي جدا شده از سازه ميباشد.

مثبت می باشد و در هر سه بازشدگی در محل X/D = 1 گرادیان سرعت بیشتر از $X/D = \cdot/\cdot 1$ است همچنین مقدار حداکثر سرعت جریان عبوری از ناحیه دریچه در N = 1 - X کمتر از مقدار آن در میباشد که علت آن به توسعه و رشد $X/D = \cdot/\cdot 1$ گرداب و اثر آن روی جت خروجی از دریچه برمیگردد. مقایسه توزیع سرعت در بخش دریچه در بازشدگیهای مختلف نشان میدهد که افزایش بازشدگی سبب افزایش سرعت در راستای طولی در فواصل قبل و بعد از نقطه S می شود که یکی از علل آن کاهش تأثیر لایه مرزی ناشی از کف کانال روی جت عبوری از دریچه و همچنین کاهش تداخل آن با لایه مرزی جداشده از قسمت زیرین سازه با افزایش بازشدگی میباشد. سرعت در جهت Y (v/U_0)، از مقدار مثبت ناچیز و نزدیک به صفر در X/D = 1 محل $X/D = \cdot/\cdot 1$ شروع شده و در $X/D = \cdot/\cdot 1$ مقدار أن افزایش یافته ولی همچنان دارای علامت مثبت می باشد که بیانگر اثرات گرداب و جریان چرخشی روی جریان عبوری از دریچه است ولی بعد از نقطه S جهت آن عکس و منفی شده که نشان از تأثیر جت ریزشی از سرریز روی جت عبوری از دریچه در بعد از نقطه S و عوض شدن جهت سرعت می باشد. افزایش بازشدگی تا قبل از نقطه S v/U_0 به خصوص در X/D = 1 سبب افزایش مقدار شده ولى بعد ازأن باعث كاهش v/U₀ مىگردد.

ناحیه دوم که بین دو لایه برشی جداشده از دو طرف سازه واقع شده است و در آن گرداب شکل میگیرد در ۰/۰۱ – X / مقدار u/U صفر یا مقدار

شکل ۹- تغییرات متوسط زمانی سرعت بی بعد شده در جهت X (u/U) و Y (v/U) با تغییرات a/D در فواصل مختلف پایین دست سرریز- دریچه.

Figure 9. Variation of u/U_0 and v/U_0 with a/D for difference distance in downstream of cylindrical weir-gate.

تا ۰/۰ = *a/D* پارامترهای هیدرودینامیکی اشاره شده در بالا شکل میگیرد و خصوصیات آنها با تغییر بازشدگی بهشدت تغییر مینماید. علت این موضوع را میتوان اینگونه تحلیل نمود، افزایش و یا کاهش بازشدگی سبب تغییرات فشار و سرعت در رو، زیر یا هر دو بخش سازه شده و در مدل سرریز و دریچه کم چون هد آب در هر دو بخش سرریز و دریچه کم است و از طرفی جریان ریزشی در سرریز وجود دارد، احتمالاً تغییرات فشار حساسیت بیشتری نسبت به تغییرات هد ناشی از کم یا زیاد شدن بازشدگی نشان داده و در نتیجه در همه حالات بازشدگی (هم در مقایسه پژوهش حاضر (که در حالت قرارگیری استوانه در آب کمعمق می باشد) با مطالعات پژوهشگران قبلی روی استوانه قرار گرفته در آب عمیق نشان میدهد در حالت آب عمیق، در محدوده خاصی از بازشدگی، امکان جدایش، ریزش گردابه و تشکیل دنباله میباشد. به طور مثال در در پژوهش های برمن و زادکویچ (۱۹۸۷) و لی و همکاران (۱۹۹۹) محدوده مذکور به ترتیب در ۲۰(۰ = d/P تا است (۳ و ۸). ولی در مدل سرریز – دریچهای این پژوهش برای تمام نسبت های بازشدگی ۱/۰ = a/D ال و درجه افزایش یافته ولی با افزایش D از ۲/۳ به ٤/۳، سایر روند برعکس شده و زاویه انحراف حدود ٦ درجه م در کاهش مییابد و با افزایش D از ٤/۳۰ به ٥/۳، زاویه کف، انحراف حدود ۳۱ درجه افزایش پیدا مینماید. سایر همچنین افزایش بازشدگی نسبی از ۱/۱ به ٤/۲ سایر سبب کاهش ٤٤ درصدی طول افقی دنباله میشود. رزیع بررسیها نشان داد حضور سرریز - دریچه در مسیر برزیع بررسیها نشان داد حضور سرریز - دریچه در مسیر بایش جریان سبب تحت تأثیر گرفتن پروفیل سرعت در پایین دست تا طولی برابر با قطر آن میگردد که در طول مذکور جریان از نوع انتقالی است و تعیین این رزیز - فرسایش بسیار مهم می باشد. نتایج این پژوهش اثبات تغییر نمود که در محدوده آزمایشهای انجام شده برای یک نقطه و بخش سرریز یکسان نیست و جدایش در دریچه

زودتر از سرريز اتفاق مے افتد.

حالت قرار گرفتن سازه در لایه مرزی کف کانال و هم خارج از آن)، جدایش رخ داده و بهدنبال آن سایر پدیدهها شکل میگیرد. ولی در مدل قرار گرفته در آب عمیق با فاصله گرفتن سازه از لایه مرزی کف، اثر تغییر بازشدگی روی تغییرات فشار و سایر پدیدههای هیدرودینامیکی کم میشود. که برای روشن شدن علت دقیق آن باید در پژوهشهای آتی توزیع فشار روی بدنه با تغییرات بازشدگی مورد آزمایش قرار گیرد.

نتیجه گیری کلی

نتایج نشان داد میدان جریان پیرامون سرریز-دریچه استوانهای یک میدان دینامیک بوده و تغییر بازشدگی سبب جابهجایی نقطه جدایش جریان، کاهش طول افقی دنباله و نوسانات ارتفاعی نقطه همگرایی دولایه برشی جدا شده میگردد. بهطوری که با افزایش بازشدگی نسبی (a/D) از ۰/۱ به ۲/۰ زاویه انحراف نقطه جدایش دریچه از راستای تاج حدود ۱۸

منابع

- 1.Akilli, H., Sahin, B., and Tumen, N.F. 2005. Suppression of vortex shedding of circular cylinder in shallow water by a splitter plate. J. Flow Measure. Ins. 16:4. 211-219.
- 2. Alper Oner, A., SalihKirkgoz, M., and Sami Akoz, M. 2008. Investigation of a current with a circular cylinder near a rigid bed. J. Ocean Engin. 35: 1. 1492-1504.
- 3.Bearman, P.W., and Zdravkovich, M.M. 1978. Flow around a circular cylinder near a plane Boundary. J. Fluid Mechanic. 89: 1. 33-47.
- 4.Fendereski, N., Masoudian, M., Kordi, E., Röttcher, K., and Gharahgezlou, M. 2014. The hydraulic investigation of perforated-Cylindrical-Intake structure. J. Civil Engin. Urban. 4: 5. 509-514.
- Gharahgezlou, M. 2012. Combined flow in cylindrical weir and gate. Agricultural Science and Natural Resources University, Press, 91p. (In Persian)
- 6.Gharahgezlou, M., Masoudian, M., Haber, B., and Salehi Neyshaboury, S.A. 2013. Effect of weir flow on gate discharge in combined cylindrical weir- gate. J. Irrig. Water Sci. 11: 1. 86-95. (In Persian)
- 7.Gharahgezlou, M., Masoudian, M., Salehi Neyshaboury, S.A., Nadery, F., and Severi, A. 2013. Laboratory investigation of combination of cylindrical and semi cylindrical weir-gate model in a small canal. J. Water Soil Cons. 20: 1. 185-198. (In Persian)
- 8.Lei, C., Cheng, L., and Kavanagh, K. 1999. Re-examination of the effect of a plane boundary on force and vortex shedding of a circular cylinder. J. Wind Engin. Ind. Aerodynamic. 80: 2. 63-86.

- Masoudian, M., Fendreski, N., and Gharahgezlou, M. 2013. Studying of cylindrical weir-gate and determine its relation with separate weir and gate discharge coefficient. J. Water Engin. 6: 1. 151-162. (In Persian)
- 10.Masoudian, M., Gharahgezlou, M., Fendreski, N., and Nadery, F. 2014. Laboratory investigation of flow over and under a submerged cylindrical weir-gate in small canals. J. Water Soil Cons. 21: 3. 221-235. (In Persian)
- 11.Nezu, I., and Rodi, W. 1985. Experimental study on secondary currents in open channel flow. Proc., 21st IAHR congress, Pp: 114-9.
- 12.Nezu, I., Nakagawa, H., and Rodi, W. 1989. Significance difference between secondary currents in closed channels and narrow open channels. Proc. 23rd IAHR congress, Pp: 125-32.
- 13.Ozgoren, M., Okbaz, A., Dogan, S., Sahin, B., and Akilli, H. 2013. Investigation of flow characteristics around a sphere placed in boundary layer. J. Exp. Ther. Fluid Sci. 44: 1. 62-74.
- 14.Rong, Q., Guoya, L., Jian, W., and Zhang, X. 2005. Study of vortex characteristics of the flow around a horizontal circular cylinder at various gap-ratios in the cross-flow. J. Hydrodynamic. 18: 3. 334-340.
- 15.Sami Akoz, M., Sahin, B., and Akilli, H. 2010. Flow characteristic of the horizontal cylinder placed on the plane boundary. J. Flow Measure. Ins. 21: 1. 476-487.

J. of Water and Soil Conservation, Vol. 24(6), 2018 http://jwsc.gau.ac.ir DOI: 10.22069/jwsc.2017.12528.2723

The effect of gate opening height on separation point, wake size and velocity distribution of submerged cylindrical weir-gate

*M. Gharahgezlou¹, M. Masoudian², B. Sahin³ and E. Kordi⁴

¹Ph.D. Candidate., Dept. of Water Structures Engineering, Sari Agricultural Sciences and Natural Resources University, ²Associate Prof., Dept. of Water Structures Engineering, Sari Agricultural Sciences and Natural Resources University, ³Professor, Dept. of Mechanical Engineering, Cukurova University, Adana, Turkey, ⁴Assistant Prof., Dept. of Civil Engineering, Mirdamad University, Gorgan Received: 07/04/2016; Accepted: 02/19/2018

Abstract

Background and Objectives: The combination of weir and gate, resolves some the defects of using them separately, as allows passing deposits under the gate and suspended materials over the weir, simultaneously. The cylindrical weir-gate, as one of the weir-gate types, has various advantages like higher discharge coefficient and lower energy head loss. Several researches have been conducted on the hydraulic aspects of the structure, confirm that the discharge coefficient of the combined model of cylindrical weir-gate (discharge coefficient is the most important hydraulic parameter of weir-gate design), decreases in each parts of weir and gate, compared to their function separately. In addition to effective hydraulic parameters on discharge coefficient, extensively have been studied by previous researchers, hydrodynamic phenomena such as flow separation, vortex shedding and the convergence point of shear layer passing through the both sides of the structure, resulting from the assumption of hydrostatic pressure on the structure body, play a crucial role in discharge coefficient, discharge rate and other flow characteristics. Therefore, in order to investigate the behavior of separation points under and above the cylinder, the convergence point of boundary layer of the both sides, velocity distribution above and at the downstream of the structure, as well as the size of the wake with respect to the gate opening height, a series of runs using the technique of particle imaging velocimeter (PIV) were carried out and the results were analyzed.

Materials and Methods: The experiments were conducted at the hydrodynamic laboratory of mechanical engineering department of Çukurova University using the PIV technique on a cylinder with a diameter of 5 cm for five different relative gate opening height between 0.1-0.5 (ratio of the gate opening height to the cylinder diameter). The employed PIV system include dual Pulse Lasers (Model 120 mJNd: Yag,), a digital camera with a resolution of 1024×1600 pixels with 30 Hz frequency and particles with the density equal to the water, with a diameter of 10 micrometers made of S-HGS were used. For each experiment, using PIV 1000 images from flow field were recorded and then processed by the program, velocity and time-averaged features of the flow field were calculated. Besides, for all the tests, the upstream water depth and entrance velocity were constant: 15 (cm) and 0.58 (m/s), respectively.

Results: The results show that for all the studied ratios of the diameter to gate opening height, the separation point of flow from the body of the structure was different in function as gate and weir parts and the separation occurs earlier as gate, so that, at the test range, the maximum and minimum of the separation angle's deviation of the weir and gate were 40 and 3 degrees. As the gate opening increases from 0.1D to 0.4D, the horizontal distance between the convergence points of two separated boundary layer to structure would be less. As well, when the gate

^{*} Corresponding Author; Email: gharagezlu mohamad@yahoo.com

opening height increasing, a fluctuation can be observed in vertical direction of the convergence point, the convergence point (S), in the opening range of the present study, had the vertical deviation between 0.1 to 0.15D to horizontal axis crossing the cylinder center and locates under the axel in all cases. For all the runs, the velocity profiles, recorded from a distance equal to the diameter of the structure, away upstream of the cylinder, along both the X-axis (u/U_0) and (v/U_0) Y, for all the gate openings, are strongly affected by hydrodynamic factors. Above the weir-gate while the angel increase from 0 to 90 degrees, (toward the crest) the ratio of maximum velocity to the entrance velocity rises, so that, at the crest level an increasing about 27% is recorded, compared to the zero point could be observed. In the higher levels, data exhibits a fluctuation and this situation, in the gate opening equal to 0.5D, causes that the value of the ratio of maximum velocity to entrance velocity near the separation point, reaches to about 17%, in comparison with those obtained at the crest level.

Conclusion: The results indicate that by changing the gate opening height, flow separation point is displaced and reduce in the length of the wake tail in horizontal direction, as well as elevation fluctuations at the point of convergence of the shear layer can be observed. In the downstream, up to a distance equal to the diameter of the structure, velocity profile is greatly influenced by the presence of weir-gate and in the distance; the flow is transition, that it is very important in design to protect the bed.

Keywords: Cylindrical weir-gate, Separation point, Wake, Velocity distribution, Gate opening height